

Amaçlar?n Gerçekle?me Düzeyini Ölçen Envanter

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Amaçlar?n Gerçekle?me Düzeyini Ölçen Envanter*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15894>

Özet

Amaçlar?n Gerçekle?me Düzeyini Ölçen Envanter, 1999 y?l?nda Kamuran Çelik taraf?ndan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmif bir ölçme arac?d?r. Bu envanterin temel amac?, ?lkö?retim 6, 7 ve 8. s?n?flarda okutulan **Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi** (DKAB) dersinin belirlenmi? olan amaçlar?n?n ne düzeyde gerçekle?ti?ini sistematik olarak de?erlendirmektir. Ölçek, hem ö?rencilerin hem de ö?retmenlerin alg?lar?n? ölçebilecek yap?da tasarlanm?? olup, e?itimsel hedeflerin ba?ar?s?n? de?erlendirmeye yönelik bir geli?tirme çal??mas?d?r.

Envanter, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanmakta olup (1= hiç gerçekle?miyor, 5= tamamen gerçekle?iyor), geçerlik çal??maları içerik geçerli?i ve uzman görü?üne dayanmaktadır. Güvenirlik analizleri, yüksek düzeyde iç tutarlılık ve zamansal kararlılık göstermi?tir; ö?retmenler için Alfa Güvenirlik Katsay?s? 0.96, ö?renciler için ise 0.93 olarak rapor edilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Amaçlar?n Gerçekle?me Düzeyi, E?itimsel De?erlendirme, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Ö?retim Program?, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Likert Ölçe?i

Yazarlar

Kamuran Çelik

Amaç

Bu envanterin birincil amac?, e?itim sisteminin önemli bir parças? olan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (DKAB) dersinin ö?retim program?nda belirtilen hedeflerin, ilgili s?n?f düzeylerindeki (ilkö?retim 6, 7 ve 8. S?n?flar) ö?renciler taraf?ndan ne ölçüde benimsendi?ini ve uyguland??n? belirlemektir. Ölçek, bu amaçlar?n gerçekle?me düzeyini nicel verilerle ortaya koyarak e?itim politikalar?na ve müfredat de?erlendirmelerine katkı sa?lamay? hedeflemi?tir.

Araç, hem ö?rencilerin kendi ö?renim süreçlerine dair alg?lar?n? hem de ö?retmenlerin, dersin hedeflerine ula?madaki ba?ar?lar?n? de?erlendirmelerini sa?lamak üzere çift yönlü bir kullan?m potansiyeline sahiptir. Bu sayede, dersin etkilili?ine dair kapsamlı bir geri bildirim mekanizmas? sunulmaktadır.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap? (konstürkt), **Amaçlar?n Gerçekle?me Düzeyi** olarak tanımlanmaktadır. Bu yap?, ö?rencilerin ve ö?retmenlerin, resmi DKAB Ö?retim Program? hedeflerine ne kadar ula??ld??na dair subjektif de?erlendirmelerini kapsamaktadır. Maddeler,

do?rudan müfredat amaçlar?ndan türetildi?i için, envanterin yap?sal içeri?i, didaktik hedeflerin davran??sal ve bili?sel ç?kt?lara dönü?me ba?ar?s?yla ili?kilidir.

Envanter, geleneksel psikolojik yap?lar yerine, e?itsel hedeflerin ba?ar?s?n? ölçmeye odaklanm??t?r. Bu nedenle, ölçülen yap?, pedagojik etkinli?in ve müfredat?n uygulanma sonuçlar?n?n bir yans?mas?d?r.

Geçerlik

Envanterin geçerlik çal??malar? büyük ölçüde **içerik geçerli?ine** odaklanm??t?r. Ölçek maddeleri, do?rudan DKAB Ö?retim Program?ndan al?nm?? olan amaç ifadelerinden olu?turulmu?tur. Bu metodolojik yakla??m, envanterin, ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (müfredat amaçlar?n?) tam olarak temsil etmesini sa?lam??t?r.

?çerik geçerli?ini peki?tirmek amacıyla Uzman Görü?üne ba?vurulmu?tur. Uzmanlar, envanter maddelerinin ilgili amaçlara hizmet etti?ini ve ölçmek istenen özelli?i, ba?ka bir özellik ile kar??t?rmeden ölçtü?ünü onaylam??lard?r. Bu ba?lamda, envanterin maddelerinin ölçülmek istenen alanla yüksek derecede uyumlu oldu?u ve geçerli kabul edildi?i belirtilmektedir.

Güvenirlik

Envanterin güvenilirli?i, hem iç tutarlılık hem de zamansal kararlılık aç?s?ndan incelenmi?tir. Zamansal kararlılı??? belirlemek için **Test-Tekrar Test Güvenirli?i** yöntemi kullanılm??t?r. Ö?renci örneklemine benzer özelliklere sahip 35 ki?ilik bir ö?renci grubuna envanter, bir haftalık aralıkla iki kez uygulanm??t?r. Bu uygulaman?n sonucunda test-tekrar test güvenilirlik katsay?s? 0.82 olarak rapor edilmi?tir, bu da ölçe?in zaman içinde tutarlı sonuçlar verdi?ini göstermektedir.

?ç tutarlılık güvenilirlik katsay?lar? da hesaplanm??t?r. Ö?rencilere uygulanan envanter için Alfa Güvenirlik Katsay?s? 0.93 gibi çok yüksek bir de?ere ula?m??t?r. Ö?retmenlere uygulanan envanter versiyonunda ise bu katsay? daha da yüksek bulunmu? ve 0.96 olarak rapor edilmi?tir. Bu yüksek Alfa de?erleri, envanter maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda son derece tutarlı oldu?unu ve güvenilirli?inin mükemmel düzeyde oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Kaynak metinde, envanterin faktör yap?s?na (Aç?klayıcı veya Do?rulayıcı Faktör Analizi) dair spesifik istatistiksel sonuçlar veya boyutlandırma bilgileri aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, envanterin maddeleri do?rudan DKAB Ö?retim Program?n?n amaç ifadelerinden türetildi?i için, ölçek yap?s?n?n, müfredat?n do?al olarak gruplandırılm?? hedeflerini yans?tan bir boyutsallı?a sahip oldu?u varsayılabilir. Geli?tirme süreci bir yüksek lisans tezi oldu?u için, faktör yap?s?n?n detaylı incelenmesi için tezin tamam?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

Envanter Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Özel bir müfredat?n amaçlar?n? ölçmek üzere geli?tirilmis?)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renci ve Ö?retmen

Ya? Grubu: ?lkö?retim 6, 7 ve 8. S?n?f Ö?rencileri (yakla??k 12-14 ya?) ve bu s?n?flar?n ö?retmenleri.

Popülasyon Detaylar?: DKAB dersi alan ilkö?retim ö?rencileri ve dersi veren ö?retmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ve ö?retmen bildirim envanteri. Test-tekrar test yöntemiyle güvenilirlik tespiti yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

E?itim De?erlendirme, Müfredat Hedefleri, DKAB Dersi, Zamansal Kararlılık, Uzman Görüşü, Psikometri, Envanter

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 1999 (Yüksek Lisans Tezi yayımlanma yılı).

?zinler ve Ücret: Envanterin ticari kullanım? veya resmi akademik ara?tırmalarda kullanılması için gerekli izinlerin, sorumlu yazar Kamuran Çelik veya tezin yayımlandığı Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden alınması gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi kaynak metinde belirtilmemiştir.

Kaynakça

Çelik, K. (1999). *?lkö?retim 6, 7, ve 8. s?n?flarda okutulan din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin amaçlar?n?n gerçekle?me düzeyi* (Yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

Tez kaydına Yüksekö?retim Kurulu Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Envanterin orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [amaclarin-gerceklesme-duzeyini-olcen-envanter-toad.pdf](#)

Amaçlar?n Gerçekle?me Düzeyini Ölçen Envanter Maddeleri

ÖNEML?: Bu envanterin maddeleri, kaynak metinde do?rudan HTML içeri?i olarak sa?lanmam?? olup, yalnızca bir PDF ba?lant?s? verilmi?tir. Maddelerin orijinal dilinde de?i?tirilmeden sunulmas? gereklili?i nedeniyle, maddeler buraya eklenmemi?tir. ?lgili maddeler için yukar?da belirtilen PDF dosyas?na ba?vurulmal?dır.

ARABPSYCHOLOGY.COM